

UJ ÉLELET

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szeged, Vásárhelyi-sugárút 2.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI
HETILAP.

Előfizetési ára:
Negyedévre 120 K
Fél 240 *

TARTALOM: *Transsylvania*: Erdélyiség; *Fetter Gyula*: Alleluja, novella; *Kelemen Andor*: A hadak megindulnak, költői színjáték; *Udvary Jenő*: A magyar aviatika jövője; *Szamos*: Az én szobámban . . .; *Udvarhelyi*: A társadalmi munka; *Kovács Gábor*: A szegedi opera, (második közlemény); *Puskás István*: Uram legyen meg a Te akaratom, vers; *Berde Mária*: Apánk az ajtó mögött, novella; *Cserzy Mihály*: Az öreg Szeged, (folytatás); —g. —r.: Uj könyv Szegedről; *Szöke Sándor*: Dr. Cholnoky Jenő, report; *Zete*: Levél; * * * : Erdély, vers; stb.

Erdélyiség.

Erdélynek két helyzeti energiája van: földrajzi helyzete és történelmi helyzete. A kettő között szerves összefüggés van és mindkettő különleges erőt, tulajdonságot ruház az erdélyi magyar emberre.

Erdély, mint minden életfeltétel adottsága, csak a legkisebb mértékben adakozó javaiból. Mindene van bőven, ajándéknak is, de Aladin csodalámpája nélkül, keserves verejtékcseppek hijján nem juthatni a kincseihez. Munka, nehézségekkel, lehetetlenségekkel megbirkózó, kulturát termő munka az ára minden falatnak, minden napnak. A létfenntartás munkájának csomós eszköze, a kultura, melynek fejlődése egyenes vonalban áll a népesedéssel, nagyobb mértékben válik szükségessé — sőt kezdetileg is szükségesebb — a szűkmarku hegyvidéken, mint a feltárt, dús öltű síkságokon. A hegyvidék a kultura termő, keletkező helye. A kultura pedig az életharc leg-tökéletesebb fegyvere. — Erdély földje ezt a mindennapi kenyérért való, érvényesülő, atavisztikus kulturát adta az erdélyi embernek.

Erdély történelmi helyzete — jelentőségében — az erdélyi fejedelemség idejében alapozódik, kezdődik. — Az erdélyi fejedelemség létrejötté éppen nem véletlen, határvédő, örökkön küzdő történelmi mult részeseedik a létrejöttében. — A fejedelemség külső és belső élete egyaránt erőt, küzdő kulturát, faji öntudatot termelt.

A kis ország bekerítő ellenségei állandó védekezésre, a nagy magyar rabság állandó támadásra kényszerítette az erdélyi népet. Fogyatékos ereje a legnagyobb erőfeszítésekre ítélte.

Két évszázadon át a magyarországi menekültek, nemzetihősök menedékhelye, a magyar irredenta otthona volt az erdélyi fejedelemség. Innen aggódtak, dolgoztak a magyar ügyért, innen vezették a szabadságharcokat erdélyi nagyságos fejedelmek, innen vigyázták a Tisza vizét.

Am a fejedelemség belső életben új, először felbukkant alakító jelenséget is látunk — mely azóta szakadatlanul formálja az erdélyi történelmi helyzetet, s ma mint legjelentősebb momentum hatalmas része ennek a helyzetnek — a nemzetiségi kérdést.

Erdélyben századok óta éled a harc, virraszt az aggodalom, nehezebb a magyarsors: az erdélyi magyar tudja, hogy magyar. Idegen fajták különböztetik meg. Mondják a szemébe. Fenyegetik. Az erdélyi magyar tudja, hogy magyar, mert a magyarsága mindennapi kötelességet, erényt — penitenciát ró reá. Mindennapi küzdelem edzi a faji öntudatát. És e küzdelmekben, bukásban a faji öntudat faji akarattá erősödik.

Engesztelhetetlen akarattá. Tetté.

Az erdélyi történelmi helyzet összes energiái a végső „tett“-ben nyilvánulnak, eleitől, előre meghatározott tettben.

Az erdélyi magyar kulturában eleitől bennfoglalt, érvényesült és érvényesítő erők ebben a „tett“-ben megmutatkozva jelentik az erdélyiséget. És ez az erdélyiség a mai erdélyi embert.

Transsylvania.